

is aangenaam. [fol. 1176] De winst op diverse soorten textiel was mooi. Op f 36.554 aan diverse goederen is f 26.300, of $71\frac{3}{8}\%$ winst gemaakt. Hoewel het positief is dat een groot deel van de aangevoerde goederen al is verkocht, is het bestuur aangespoord hierbij het voordeel van de Compagnie na te streven. Er hangt veel af van de aan- of afwezigheid van vreemde inlandse handelaren en van hun rustig of onrustig optreden, waarbij het dan weleer vriendelijker optreden van de naburige Gorammers en anderen gunstig uitpakt. Maar er zijn nog veel goede maatregelen te nemen, zoals het verzoek van het bestuur namens de bevolking van Banda om bij publieke verkopen zes weken uitstel van betaling te krijgen zonder dat er van wanbetaling wordt gesproken. Dit is toegestaan. [fol. 1177] Er had evenwel niet om gevraagd hoeven worden, omdat het reglement op de levensmiddelen voor dienaren het geven van krediet toestaat, mits gouverneur en secunde er als ontvangers van provisie voor garant staan. Soorten textiel die door het bestuur waren afgeschreven, zijn niet meer verzonden en de bestelling van gezochte soorten is uitgevoerd, terwijl ter voldoening van de bestelling van verleden jaar nog twee pakken gewone Suratse sits en vier pakken tape kankenja, die speciaal vanuit Banda waren besteld, zijn verzonden. Men verwacht er winst op te maken. Anders zouden ze maar renteloos te Batavia zijn blijven liggen. Het is uitstekend dat de in de Oosterbeek nat geworden en daarna te Gresik met vers water uitgespoelde en weer verpakte textiel en katoen wegens de slechte staat openbaar zijn verkocht om verdere winstderving te voorkomen. Daarom is de geringe winst van nauwelijks 25 % [fol. 1178¹] op het totaal na aftrek van het verlies op enige artikelen geaccepteerd. Daar de lampolie op Banda duur is en er weinig kans is dat die uit Ternate kan worden aangevoerd, is er met de schepen via Java's Oostkust 3000 kan heen gestuurd en zo gestuwd dat ze de rijst niet kan bederven. Onvermijdelijk is de schuld van de insolvent overleden Nicolaas Jacob en Jan Pieter Schuijler van f 128 en f 96 en van de doodarm overleden Daniël Lacaze van f 445 afgeschreven. De behandeling van de overige vorderingen is goedgekeurd. Betreffende de huishoudelijke bestellingen is de behandeling van de ruime voorraad rijst voor de bevolking positief ontvangen, waar de aanvoer uit Java's Oostkust door particulieren toe heeft bijgedragen. [fol. 1179²] Het aanstaande jaar zal de aanvoer evenwel minder zijn, doordat de oogst slechter is. Daarom is, behalve naar Ambon, Banda, Makassar en Batavia, de uitvoer uit Java's Oostkust streng verboden. Het bestuur is aangespoord in deze waakzaam te zijn. Het rapporteerde dat de burgervaat toeneemt. Het moet het nut daarvan voor de Compagnie en de kolonisten in het oog houden met handhaving van de maatregelen tegen smokkel en kwade opzet. Conform de herhaalde opdracht van Heren XVII is verboden, behalve indien strikt noodzakelijk, om schepen naar Makassar te zenden om daar rijst op te halen. Daar Celebes al vanuit Java's Oostkust bevoorrad moet worden, zou dit ook zinloos zijn. Herstellingen aan het fort Hollandia op Lonthoir zijn verboden, omdat ze hoe gering ook [fol. 1180] overbodig zijn. Er is in de onderhorige kantoren wel wat anders nodig, zoals het herstel in 1767 van het ontmantelde kasteel op Pulau Ai. Dat is bevolen en er is opgedragen met het herstel van gebouwen, genoemd in de brief van 4 juni 1765, net zoveel haast te maken als op het hoofdkantoor. Er zijn dringende redenen om de verbouw van kiatenhout op Wayer en Pulau Run voort te zetten. Naar Java's Oostkust is de opdracht gezonden om in ieder schip twee zakken strand- en bergdjati pitten te zenden. Het is voldoende dat de handelaren van de Zuidwestereilanden de eed op het opsporen van specerijbomen hebben afgelegd. Een particuliere loods inspecteerde de baai bij het eiland Damar, [fol. 1181] waar in elk jaargetij wel 20 schepen kunnen liggen. Men wacht een nader bericht van een Compagnies stuurman en van het bestuur af, als zijn rapport van het particuliere mocht verschillen. In de correspondentie met andere gouvernementen viel een onderwicht van 1500 lb buskruit, of $19\frac{3}{8}\%$ op 8000 lb die uit Ambon was ontvangen. Het is Ambon aangerekend zonder dat er is nage-

1 Ten onrechte genummerd 1078.

2 Ten onrechte genummerd 1079.